

menico (veksel) vzeli, a denarja ni in zopet more kmet v žep poseči, ter namesto, da bi dobiček potegnil, svoje vplačane deleže podvojiti.

Nekaj so pa vseeno dosegli in to je: kramarja s katerim so prej več let v prijaznosti skupaj živeli in z njim kupčije delali, tega so vničili.

Ljubi kmet, na tak način ne gre. Kdor ti hoče pomagati, mora ti pred vsem kredit z malimi obrestmi preskrbeti. Poljedelstvo nese dandaneš komaj 3 procenke, toraj moraš ti, ako nočeš sam sebe pokopati, posojilo tudi proti 3 procentom dobiti. Pa kako? hranilnice zahtevajo 5%, nekatere posojilnice celo 6—7%, s tem ti pa ni pomagano. Reci svojim zabitim poslancem, da naj, mesto da bi se deželni zborov izogibali, tam zahtevajo, naj zbor namesto stroškov, ki jih za malo koristne železnice izda, rajši nekaj milijonov za zadolženega kmeta porabi in mu posojilo proti 3% obresti preskrbi. Svojim ravno takim državnim poslancem pa vpij na vse grlo, da naj v državnem zboru tako dolgo razsajajo, dokler se nepravični zemljiški davek ne zniža. To ti bo pomagalo, ne pa konzumna društva.

Posojilnice in hranilnice po Raiffeisen-ovi sestavi.

(Konec.)

Dalje pomisli, da so činži, ki jih bodeš plačeval tudi za to tako nizki, ker takošno društvo nima namena kapital skupaj spravljati, ampak ima namen le zboljšati gospodarske razmere svojih udov, in ravno zato je tudi pri tako skrbnem in previdnem delovanju mogoče, da je činž, ki ga ti od izposojenega denarja za komaj $\frac{1}{3}$ (edno tretjinko) procenta višji plačaš kakor pa so tisti procenti od katerih posojilnica oziroma hranilnica plačuje za sprejete denarne vloge.

Pa ne samo do sedaj povedane prednosti imajo Raiffeisen-ovi zavodi, ampak oni imajo še druge smotre (cilje); oni imajo poleg družega tudi dolžnost, da te pri tvojih pridelkih in izdelkih s svojo pomočjo obvarujejo prenizkih cen, katere, ako si v stiski, gotovo nastanejo; pa saj sam veš kako da je ako ni- maš denarja kadar ga potrebuješ pri rokah, a za svoje skromne potrebe pa ga imeti moraš, da si prisiljen to kar za prodati imaš skoraj na polovico zastonj od hiše dati. —

Glej! na tak način pa, ako se boš po gornjem receptu ravnal ti ne bode treba svojih s strahom in žuljanimi rokami pridobljenih pridelkov tudi v naprej grdim špekulantom pod nič prodajati, in to pa zato ne, ker boš lahko rekel: počakal bom z blagom tako dolgo, da poštene cene nastopijo.

Je pa teh Raiffeisen-ovih zavodov že ki tudi za skupno prodajanje deželnih pridelkov posredujejo, kar je seveda tudi velike vrednosti, ker se takó dražje proda.

Konečno ima tak zavod tudi nalogo, da zabrani kolikor mogoče razcepljenje gruntov, kar se zgodi s tem, da poseže vmes, plača hipotekarni dolg brezsrčnemu upniku, in tako izroči posestvo proti malim činžem zopet prešnjemu lastniku v roke.

Pa tudi moralčnega pomena so taka društva. Ona skrbijo da se vdomači štedenje (šparanje), da se goji poštenost, vničuje pijančevanje i. t. d. Statuti

namreč govore, da noben pijanec, igralec, slepar ali moralčno nezanesljiv človek pri takem društvu nobene posojila dobiti ne sme. Razpor in politika se pri takem društvu tudi ne trpi.

Gotovo z veseljem mora vsakdo komur serce za ubogo zapuščeno kmetško ljudstvo vroče bije, taka podjetja ki skrbijo za osebni kredit z nizkim činžem, srčno pozdraviti, in delovati na to, da se takih društev, in to so ravno Raiffeisen-ovi zavodi kolikor mogoče mnogo vstanovi.

Vi pa dragi kmetje tudi veste: „v slogi je moč“ zbirajte se tedaj, posvetujte se in snovajte take denarne zavode s trdnim prepričanjem, da Vam bode tudi res dober sad obrodilo.

Razne stvari.

(Letošnja kupčija s sadjam.) Več sadjerejcev se nam je potožilo, da letos, ko je sadje polno, posebno ko bode veliko jabelk, se jim sramotne cene obetajo. Uredništvo „Štajerca“ obrnilo se je takoj na štajersko sadjerejsko društvo, na štajersko kmetijsko družbo in štajerski deželni odbor s prošnjo, da naj v inozemskih in posebno tudi v Nemčiji izhajajočih časnikih naznanijo, da naj mnogi sadni trgovci k nam na Spodnje Štajersko sadje kupovat pridejo.

(Veliki poraz konzumovcev v Leskovci.) V nedeljo dne 15. t. m. imele bi se v Leskovci vršiti za občinski odbor nove volitve in gospod kaplan ter nadučitelj gospod V. Stoklas agatirata že od 14 dni sem od hiše do hiše, da bi občinski zastop popolnoma v roke konzumnega odbora spravila. Da bi pa tudi zmagala, vporabila sta ta dva imenitna gospoda vsa mogoča sredstva, pregovarjala in plašila sta kar na debelo ter ljudi na zlorabo volilskih pravic pripravljala. Gospod nadučitelj dal se je v volilni imenik kar dvakrat vpisati, enkrat kot nadučitelj v tretji, in enkrat kot posestnik v drugi razred; gospod župnik celo štirikrat, enkrat za sebe, dvakrat za cerkev in enkrat pa za „svetega Andraža“. Na dan volitve pa se v cerkvi ni nič družega pridigovalo, kakor od volitve. Duševni voditelj agitacije pa je bil gospod nadučitelj Stoklas, kateri je vsako volilsko sleparjenje odobril in očito tudi dvojnoglasni sistem po belgijski šegi za Leskovec adoptiral. Vzlic temu obupnemu prizadevanju doživeli so gospodje konzumovci gorostasni poraz. Ljudstvo v Leskovcu je tega konzumskega gospodarstva v občinski celici že toliko sito, da so se kmetje k mestnim volilcem po pomoč zatekli, sami pa se polnoštevno volitve udeležili, in proti dosedajšnjim občinskim odbornikom volili. Voljeni so v tretjem razredu: Jože Vidovič s 44; Jože Vindiš s 37; Andrej Vindiš s 36 in Juri Kmetec s 34 glasovi. Dosedanji občinski predstojnik Potočnik dobil je samo 16, nadučitelj V. Stoklas pa 23 glasov in z njima podležita tudi oba druga konzumska kandidata, če tudi so bila pravilno izdana pooblastila viničarjev gg. Kasper- in Kofler-ja od volilne komisije ovržena. Zanimivo razvil se je volilni akt v drugem razredu. Gospod nadučitelj, kateri je že v tretjem razredu svoj glas oddal, hotel je še tudi v drugem razredu voliti, a bil od volilcev zavržen, na kar je ta „dični“ gospod suho odgovoril: „preje sem volil kot nadučitelj, sedaj bom pa kot posestnik.“ Zakonito izdano pooblastilo nekega viničarja bilo je ovrženo, gospod kaplan je pa na povelje nadščevalca — pardon — nadučitelja s pooblastilom g. Ane Repotočnik protipostavno volil, k čimur je nadučitelj duhovito opazko sprožil: „ja en kaplan je kaj družega, kakor pa en viničar!“ Vse te nesramne sleparije niso mogle zabraniti, da bi „konzurovci“ zopet ne podlegli; na kar je volilna komisija brez da bi izid volitve naznanila „jo potegnili“ in s tem volitev v prvem razredu preprečila. Tako škandalozno počenjanje teh prebrisancev zbudilo je samo ob sebi umevno med kmeti opravičeno ogorčenje, in so gospod župnik, kaplan in nadščevalc in nadučitelj prav trpke opazke slišati mogli. Kolikor mi vemo, bodo volilci se s prošnjo na okrajno glavarstvo obrnili, da bi ono tem velikim možem posel volilne ko-

misije odvezlo in volitev skoz komisarja dokončalo. Prav vesele in posnemanja vredno bi bilo, da se vsem takim konzunskim razmeram že enkrat konec naredi, pri katerih ni drugega kot pohujšanje in propad že tako ubogega kmeta. Naj bi že enkrat na pravem mestu sedeli možje, kateri kaj razumejo, ne pa tisti, ki mislijo, da je plug le velik komar. Na svidenje drugokrat. Oho! pa še nekaj, sicer bi bil velik greh, če bi se to pozabilo. Ko se je namreč cela komedija skončala, zgodilo se je nekaj strašnega. Odprla so se farovžke hiše vrata in ven stopijo dušni pastirji (kršanski duhovniki [?]) oboroženi z eno veliko ključavnico „obešenico“ (maščevanja; corpus delicti.) In s to ključavnico podajo se k tistem vodnjaku (studencu), iz katerega Laskovčani in marsikateri žejni in utrujeni popotniki vodo zajemajo, pa — ga trdno zaklenejo, zraven pa govorijo: „Ker niste hoteli voliti za nas, pa tudi naše vode ne bote pili.“ Laskovčani pa vzamejo mali katekizem v roke in notri stoji na strani 72 zapisano: „Katera so telesna dela usmiljenosti? Telesna dela usmiljenosti so: 1. lačne nasititi, 2. žejne napajati in — vrli Laskovčani z glavami zmajejo. Ne čudite se kmetje Laskovčani! Že naš zveličar je rekel: „Sledite njihovim naukom, ne pa njihovim delom. Hvala Bogu, da imamo še mnogo župnikov, kaplanov in učiteljev, ki ni so taki kakor gori omenjeni.“

(Dopisniku iz sv. L. pri P.) Gledé osnovanja Reiffen-ovih posojilnic opozarjamo Vas tudi na današnji drugi odstavek in bodemo prihodnjič posebno radi osnovanja in pravil (statutov) v našem listu več govorili.

(Iz Cerkovnjaka v Slov. goricah) nam piše neki gospod Jože Vrba dolgo in jako učeno pismo. Mi seveda ne vemo, ako se sploh kaki Vrba tam nahaja in tudi ne ako se mogoče za tem gospodom kak ravno tako učeni gospod odvetnik ne skriva, pa dotični naj ima odgovor: ta gospod piše: „Rajši naj ima slovenski advokat zadnji vinar, kakor pa nemčurski trgovec prvega.“ To je princip naših slovenskih kmetov! Dobro je zadel gospod advokat, kateri je to prebrisano pismo pisal. Mi vemo že zdavnej, da je dosti advokatov, kateri res kmetom zadnji vinar poberejo, — in glejte, ravno zato izhaja „Štajerc“, da tudi tem kmečkim prijateljem v njih posel poseže. No, jpa pokažite nam kmeta, kateri svoj zadnji vinar tudi res „z veseljem“ advokatu da. Ako bi bili narodni advokati res taki ljudski prijatelji, kakor se na shodih in po časnikih hvalisajo, potem ljubi advokati, bi mogli vi vaše zadnje vinarje kmetu dati, ne pa zadnje vzeti. Vi pošiljate vaše agente na deželo, kateri kmete kakor lačni volkovi napadajo, k pravdam nagovarjajo in jih skoz to v nesrečo spravljate; kadar ga pa enkrat za vrat zgrabite in do zadnje srajce slečete, ga ne vprašate, ali je Slovenec ali Nemec. Slovenski kmetje! „Štajerc“ je vaš pravi prijatelj, kajti on vam daje odkritosrečna navodila. Ako vas ljubi kmetje hoče kdo k pravdam napeljati, spodite ga ven. Ako pa imate sami veselje do pravi, rajši pojdite v krčmo, pa rajši tisti denar zapijte, ker boljši je pijan, kakor pa bolan in lačen biti.

(Giftna krota) dal je ime v Celji izhajajoči časopis „Domovina“ našemu listu „Štajercu.“ Po pravici pa je le „Domovina“ že čisto giftna, ker je nikdo ne mara, in le našega „Štajerca“ rajši prebira kakor pa tisti dragi časopis: „cvet celjskih advokatskih piscev.“ Ne jezi se ljuba „Domovina“, ampak poboljšaj se. Ako boš manj ogovarjala in ščuvala, in več za kmečki blagor storiš, te bojo tudi kmetje rajši brali. Lepota tvoje pisave ti ne pomaga nič, ako same surovosti govoriš. Za naprej te pa lepo prosimo, da nam nikar ne zameri ako se na tvoje budalosti več ozirali ne bomo.

(Sv. Trojica v Slov. goricah.) 19. julija ob treh popoldan spremili so k večnemu počitku pri Baden-u ponesrečenega c. in kr. žandarmerijskega postajavodjo gospoda Štefana Cinglak-a. Pridružili so se sprevodu razen sorodnikov gospodje: c. in kr. žandarmerijski ritmojster Cora iz Maribora, c. kr. sodni pristav dr. Rostock, kanclista Ureg in Negovetič, c. kr. davčni kontrolor Krajnc, učitelji, c. in kr. finančna straža iz Sv. Lenarta pod poveljstvom načelnika gospoda Karla Steinbauer-ja, občinski predstojniki z okolice in drugi. Osemindvajset tovarišev pod vodstvom c. in kr. žandarmerijskega stražmojstra Hahne-ja bili so mu kot častno spremstvo. Gospod Štefan Cinglak, ki se je na tako tragičen način od nas poslovil, bil je v obče priljubljen, in šele 32 let star. Od

16. marca t. l. imel je čast našo žandarmerijsko postajo voditi.

(Iz ljutomerske okolice.) Gospod župnik, kaplan in eden njihov pristaš so se nekemu krčmarju zagrozili, da ako bo on še nadalje naročnik „Štajerca“, da se ne bojo samo oni njegove krčme izogibali, ampak tudi druge goste odgovarjali. Krčmar pa jim da ta-le pravi odgovor: „Štajerca“ nisem jaz za sebe naročil, pač pa za kmete, ki ga brati želijo. In, ako ga jaz ne bom imel, se bojo pa kmetje sami naročili, in tako se bo ta list še bolj razširil. Tako krčmar. — Ako pa te osebe s svojim maščevanjem utihnile ne bojo, jih bo „Štajerc“ po imenih razglasil, da bodo kmetje svoje kmečke neprijatelje tudi poznali.

(Ptuj, 19. julija. Poročilo sejma.) 18. julija se je priglasilo: 76 konjev, 259 volov, 190 krav, 418 drobnice in 101 svinj. Živina je bila večidel štajerskega plemena. Cene so bile zmerne in kakovosti primerne. Kupčija se je razvila prav živahno, in so se večje pošiljatve za Gradec, Ščavnico, Vel. Florjan, Lipnico, Trst, Polo in Sarajevo nakupile. — Prihodni živalski sejem se bode s Osvaldskim sejmom t. j. na 6. avgusta t. l. v enem veršil in za tega delj odpade na prvo sredo, t. j. 1. avgusta živalski sejem. Prihodni svinjski sejem bode na 25. julija t. l. Perotnine se je v petek na 20. julija t. l. okoli 700 komadov prineslo in do zadnega prodalo. Perotninski sejem pade na vsako sredo in vsaki petek.

(Sestanek ognjegascv v Vel. Nedelji.) 17. junija bil je v Veliki Nedelji prvi letošnji ptujskega okraja ognjegaški shod, in so od sedmih prostovoljnih ognjegaških društev prišla sledeča: ptujsko, ormoško in ljutomersko. Da niso tudi iz Središča prišli, so se opravičili, sv. lenarški in sv. trojiški pa se niso. Ob 1/4 uri popoldne so se pod poveljstvom načelnika J. Flucherja in načelnika namestniku J. Meškota pričele učne in gledne vaje. Vse vaje bile so prav dobro izpeljane, in dokazalo se je kaj da tudi mala moč zmore. Posebno zanimivo je bilo videti, ko so na povelje načelnika v par minutah vse priprave v redu imeli in že dve s slamo krite hiše z vodo škropili, dasiravno so mogli v to svrhu dolge prtene cevi od daleč napeljavati. Po vaji je sledila seja, pri kateri so se vsi načelniki za tako izvrstne vaje toplo zahvalili. Tudi Vi, Vel. Nedeljčani ste žiher na tako svojo požarno društvo ponosni.

(Roparski umor 84letne starke.) V Razvanju (Rosswein) pri Mariboru zgodil se je v soboto popoldne grozen roparski umor. Neka zver v človeški podobi predrla je z ostrim jeklom ubogi slabotni starki srce. Na poti med Razvanjem in Sv. Bolfenkom stoji samotna koča. Tukaj je zidar Franc Predan kupil en oral zemljišča, postavil si kočico in s svojo materjo ubožno živel. Ko je v soboto po težkem delu se vrnil domov, našel je svojo mater v krvi, trdo in mrtvo v postelji ležati. Ker je morilec starki nož skozi rebra srce predrl, je najbrž že v 15 minutah umrla. Ne zadosti, da je ropar starki že srce predrl, ji je nož še dvakrat v tilnik zasadil. Poropal je 21 gld. gotovine, 1 sukno, 1 hlače, 1 lajbič in en par še skoraj novih čevljev. Najbrže je starka imela še posebej par goldinarjev, ki jih je vedno seboj nosila. Morilec se je po umoru najbrže proti mestu podal, ker so se pri vojaškem strelišču hlače našle, ki bodejo najbrž lastnina Franc Predan-a. Zločina sumljiv je 30—40 let star možak, srednje postave v rujavi obleki in z rudečkastimi brkami.

Pekarija na deželi

blizu Celja z dobrim prometom,

je z, ali brez zemljišča po ceni za prodati.

Več pove iz prijaznosti gospod

Johann Straschek v Celji, glavni trg šte. 4.

